

De zin van het Herijken van Programma's

De 2^e Herijking van het Nationaal Deltaprogramma

**NATIONAAL
DELTAPROGRAMMA**

De zin van het Herijken van Programma's

1. Het Deltaprogramma en de 6-jaarlijkse Herijking
2. Dilemma's bij het Herijken
3. In gesprek over dilemma's bij 'Herijken'
in de praktijk van programmamanagers

kunst

De ~~zin~~ van het Herijken van Programma's

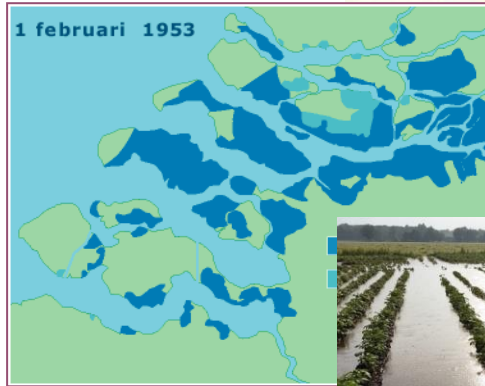
Het Deltaprogramma en de 6-jaarlijkse Herijking

- Wat is het Deltaprogramma
- De 6-jaarlijkse Herijking
- Dilemma's bij het Herijken

Wat is het Deltaprogramma?

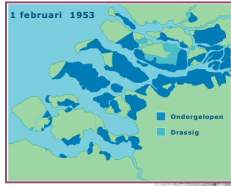
Rampen...

...reactie!

Waar komen we vandaan?

Tot 2010:
actie na de ramp

1953

Deltawerken 1954 - 1997

1993
&
1995

Ruimte voor de rivier
2000 - 2019

2007 - 2010

Cie Veerman:
Kunnen we hier blijven wonen?

“Ja, mits...”

2011 - Nu:

Deltaprogramma
jaarlijkse rapportage

Deltacommissaris

- ✓ Onafhankelijke regeringscommissaris, aangesteld door het kabinet.
- ✓ Bevordert de totstandkoming en uitvoering van het Deltaprogramma:
  - Doet **voorstel** voor het jaarlijkse Deltaprogramma;
  - **Coördineert samenwerking** tussen Rijk, provincies, waterschappen, gemeenten, maatschappelijke organisaties en bedrijfsleven;
  - **Bewaakt de voortgang** van de uitvoering en rapporteert en adviseert daarover.

& Deltaprogramma

- ✓ Nationale aanpak met ruimte voor regionale invulling en betrokkenheid van alle partijen.
- ✓ Gedeelde verantwoordelijkheid en gedeeld eigenaarschap van Rijk, provincies, gemeenten en waterschappen.

DE KOERS:
NATIONALE
DELTABESLISSINGEN

Waar gaat het Deltaprogramma over?

Doel 2050

NL is klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Drie hoofdogaven

- **Waterveiligheid:**
in 2050 voldoen alle primaire keringen aan de norm
- **Zoetwater:**
in 2050 weerbaar tegen watertekort
- **Ruimtelijke adaptatie:**
in 2050 klimaatbestendig en waterrobuust ingericht

Deltaprogramma: Een complexe samenwerking

Governance:

- 1 nationale stuurgroep Deltaprogramma met voorzitters olv Deltacommissaris
- Ieder gebied en regio eigen bestuurlijke samenwerking met uitvoeringsorganisatie

Waterveiligheid:
6 gebieden
6 bestuurlijke overleggen

Zoetwaterbeschikbaarheid:
6 zoetwaterregio's
1 bestuurlijk overleg

Ruimtelijke adaptatie:
7 gebiedsoverleggen, 45
werkregio's

De 6-jaarlijkse Herijking

Doel Herijking Deltaprogramma

Zorgvuldig checken of er ontwikkelingen zijn die het nodig maken om de deltabeslissingen en strategieën aan te passen en, voor zover van toepassing, voorstellen te doen voor aanpassingen.

Eventuele aanpassingen gaan primair over de inhoud van de deltabeslissingen, voorkeursstrategieën en deltaplannen.

-> strategisch leren

Als uit de analyse blijkt dat de huidige organisatie of wijze van besluitvorming belemmerend zijn, dan kunnen ook bijstellingen op het gebied van de governance van het Deltaprogramma worden overwogen.

-> systeemleren

Waarom Herijken?

Er is veel veranderd...

- Nieuwe inzichten in klimaatverandering (IPCC / KNMI) en Ruimtelijke economische ontwikkeling (PBL)
- Meer grote opgaven in NL sinds 2015 en 2021 naast klimaat (energie, woningbouw, stikstof, grondstoffen, ...)
- Druk op dezelfde hoeveelheid ruimte is toegenomen
- Politieke voorkeuren (vele nieuwe partijen met andere belangen)

Aandachtspunten 2^e Herijking richting 2026

1. Zichttermijn van 2050 naar 2100 en **verschillen in opgaven tussen gebieden**
2. Samenhang tussen de opgaven van waterveiligheid, zoetwater, ruimtelijk adaptatie en **de verschillen in aanpak door verschillende gebieden**
3. Verbinding met andere beleidsopgaven en **de rol van het Deltaprogramma** hierin
4. Van een watersector aanpak naar **maatschappelijke aanpak** ?
5. De **werkwijze van herijken**:
van klimaatverandering (push) naar wensbare toekomst (pull)

Kortom, volstaan de huidige werkwijze, governance en rolopvatting nog?

Dilemma's bij het Herijken

Mijn dilemma's bij de 2^e Herijking van het Deltaprogramma

1. Focus op inhoud -> Van water naar ruimtelijke ordening?

Er is veel deskundigheid vanuit waterveiligheid, zoetwater, kennisinstituten met hoge waardering. Toekomstige oplossingen zitten mogelijk buiten deze (water)sector. De onzekerheid neemt toe en kun je iedereen nog wel beschermen met watermaatregelen?

2. Focus op omgeving -> Samenwerking via regio's of direct met maatschappij?

Er is een groot netwerk van betrokkenen. Veel van de betrokkenen zijn werkzaam vanuit professionele basis en vanuit oorspronkelijke organisaties bij start Deltaprogramma. Kiezen we voor agendering via de regionale samenwerkingsverbanden of doet het Deltaprogramma een rechtstreeks appel op de maatschappij?

3. Focus op politiek -> Deltacommissaris houdt zicht op lange termijn?

Op korte termijn schuren de lange termijn opgaven van waterveiligheid, zoetwater, ruimtelijke adaptatie al met huidige keuzes en functies, o.a. woningbouw, landbouw. Signaleert en agendeert de Deltacommissaris richting partners vanuit zicht op lange termijn of verbindt hij de partijen in uitvoeringskwesties van nu ?

In gesprek over dilemma's bij het Herijken

in de praktijk van programmamangers

In gesprek over dilemma's bij het Herijken van Programma's

Bij het 'herijken' baken ik mijn scope af op basis van de opgaven waarvoor ik primair aan de lat sta!

Ja of nee (ik baken de scope vooraf niet af en kijk ongelimiteerd breed)?

In gesprek over dilemma's bij het Herijken van Programma's

Bij het herijken zoek ik actief naar mogelijkheden voor maatschappelijke inbedding en verbreding met nieuwe doelgroepen, ook al leidt dat door grotere complexiteit van de herijking tot risico's voor de afgesproken planning t.b.v. besluitvorming!

Ja of nee (verbinding met maatschappij is via gebruikelijke procedures voor democratische legitimatie geborgd)?

In gesprek over dilemma's bij het Herijken van Programma's

Bij het herijken zijn de bestaande governance-structuren van onderdelen binnen mijn programma (deelprogramma's, gebieden, projecten) uitgangspunt, omdat verantwoordelijkheid voor die sturing decentraal is geregeld!

Ja of nee (ik stel ook bestaande rolverdeling en samenwerkingsafspraken aan de orde)?

In gesprek over dilemma's bij het Herijken van Programma's

**Bij het herijken agendeer ik de rol en het
bestaansrecht van mijn programma zo nodig
in de politieke arena, ook al is dat geen
onderdeel van mijn 'interne opdracht'!**

Ja of nee (de bestuurlijke opdracht is uitgangspunt)?